

BENJAMIN

door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Samengestelde Hebreeuwse naam:

- 1] 'Ben' = 'zoon'.
- 2] voor 'jamin' worden verschillende verklaringen gegeven:
 - 2.1] 'het zuiden'
 - 2.2] 'ter rechter zijde' (dat was in de oosterse cultuur aan tafel de ereplaats; de plaats van de erfopvolger, de kroonprins; vgl. Jezus gezeten aan Gods rechterhand).
 - 2.3] 'het geluk'.

Bijzonderheden

Deze naam moet gedurende de 17e eeuw in Nederland zijn intrede gedaan hebben. Het eerste voorbeeld te Amsterdam stamt van 1667. Waarschijnlijk onder invloed van de Joodse immigranten uit Zuid-Europa en Polen?

*

In de Nederlandse taal is deze naam zelfs een vaststaande uitdrukking geworden voor de jongste van het gezelschap: 'de benjamin', verwijzend naar de bijbelse Benjamin (zie hieronder).

*

Benjamin Aartsvader, Kanaän & Egypte. Hij was de 12e en jongste zoon van aartsvader Jakob. Deze had twee vrouwen: Lea die hij lelijk vond en van wie hij eigenlijk niet hield, en Rachel op wie hij verliefd was; zij was echter onvruchtbaar. Nadat Lea Jakob al tien zoons had geschonken, verhoorde God tenslotte ook het gebed van Rachel. Zij baarde haar man op zijn oude dag nog twee zoons, Jozef en Benjamin; de geboorte van deze laatste verliep zo moeizaam, dat Rachel er het leven bij liet. Stervende gaf zij aan haar jongste kind de naam 'Ben-oni' (= 'zoon van veel pijn'), maar zijn vader veranderde zijn naam in 'Ben-jamin' (= 'zoon van het geluk').

De jongste twee werden Jakobs lievelingetjes wat veel kwaad bloed zette bij de oudere broers. Zij verkochten Jozef aan Egyptische handelslieden, en vertelden hun vader dat hij waarschijnlijk verscheurd was door een wild beest.

Toen vele jaren later hongersnood uitbrak in Kanaän, stuurde Jakob zijn tien oudste zonen naar Egypte, want hij had gehoord dat daar een koning regeerde die voedsel had gespaard in de afgelopen jaren. Deze koning beschuldigde de broers van diefstal en spionage (inderdaad werd zijn beker gevonden in de zakken van één van hen), en weigerde hen te geloven tenzij zij naar hun land terug gingen om daar hun jongste broer te halen over wie zij zojuist hadden verteld. Hun vader was ten prooi aan groot verdriet, en weigerde Benjamin aan zijn broers mee te geven. Maar de honger duurde voort en tenslotte zat er niets anders op dan door de knieën te gaan. Met lede ogen zag hij al zijn zoons vertrekken naar Egypte. Daar wachtte hun een grote verrassing. De koning zette ze eerst in de juiste leeftijdsvolgorde neer, verwende Benjamin met telkens vijfvoudige porties en maakte zich tenslotte onder tranen aan hen bekend als hun verkochte broer Jozef.

Jakob werd met heel zijn hebben en houden naar Egypte gehaald om zijn laatste levensdagen in koninklijke weelde te kunnen slijten. Toen hij stierf had hij voor elk van zijn zoons een zegenspreuk. Benjamin's zegen luidde:

"Benjamin is een verscheurende wolf, in de morgen verslindt hij zijn prooi, in de avond verdeelt hij zijn buit."

Hij moet gestorven zijn **rond 1650 vóór Christus**. [Deze verhalen staan in Genesis 35-49].

Benjamin's nakomelingen, de Benjaminiten of de stam Benjamin, kregen ruim vierhonderd jaar later na de uittocht uit Egypte, de doortocht door de Rode Zee en de woestijn, en de intocht in het Land tijdens de verdeling van het Land, het gebied toegewezen ten noorden van de stad Jeruzalem.

Feest 19 december (dag waarop alle heiligen uit het Oude Testament zijn geplaatst).